

به نام خدا
دانشگاه تهران
دانشکده مهندسی برق و کامپیوتر

درس شبکه‌های عصبی و یادگیری عمیق

تمرین اول

نام دانشجو	محسن ایزدی	پرسش‌های ۱ و ۲
شماره دانشجویی	۸۱۰۱۰۱۳۱۷	
نام دانشجو	سید محمد مهدی رضوی	پرسش‌های ۳ و ۴
شماره دانشجویی	۸۱۰۱۰۲۱۵۵	
مهلت ارسال پاسخ	۱۴۰۳.۰۱.۲۰	

قوانین	۱
پرسش ۱. شبکه محاسبه مکمل ۲	۱
۱-۱. ساختار شبکه	۱
۱-۲. پیاده‌سازی در پایتون	۳
پرسش ۲ - حملات خصمانه در شبکه‌های عصبی	۵
۱-۲. آشنایی با مجموعه دادگان	۵
۲-۲. ایجاد و آموزش مدل	۶
۳-۲. پیاده‌سازی حمله FGSM	۷
۴-۲. پیاده‌سازی حمله PGD	۸
پرسش ۳ - Adaline و Madaline	۱۰
۱-۳. Adaline	۱۰
تمرین ۳ - ۱ - الف	۱۰
تمرین ۳ - ۱ - ب	۱۱
تمرین ۳-۲	۱۲
پرسش ۴ - شبکه‌ی عصبی بهینه	۱۶
۱-۴. عنوان بخش اول	۱۶
تمرین ۱-۴ - الف	۱۶
تمرین ۱-۴ - ب	۱۶
تمرین ۱-۴ - پ	۱۷
تمرین ۱-۴ - ت	۱۷
تمرین ۱-۴ - ث	۲۱
تمرین ۴ - ۲ - طبقه‌بندی	۲۲

شکل‌ها

- شکل ۱. ساختار شبکه با نورون‌های McCulloch Pitts ۱
- شکل ۲. اعمال تمام حالات ممکن ورودی و خروجی متناظر آن‌ها ۴
- شکل ۳. نمونه‌ی هر کلاس از مجموعه دادگان MNIST ۵
- شکل ۴. هیستوگرام داده‌های آموزش و آزمون ۵
- شکل ۵. مشخصات مدل پیاده شده ۶
- شکل ۶. نمودار خطا بر اساس پارامتر epsilon در حمله FGSM ۷
- شکل ۷. نمونه داده‌ها و لیبیل واقعی و خروجی مدل در حمله FGSM ۷
- شکل ۸. نمونه‌های آزمایش ۵ و حمله PGD ۹
- شکل ۹. نمودار توزیع پراکندگی داده‌ها با برچسب شراب کلاس ۱ ۱۰
- شکل ۱۰. نمودار خطا بر حسب ایپاک‌های آموزش دیده‌شده برای شراب کلاس ۱ ۱۰
- شکل ۱۱. نمودار خطا بر حسب تعداد ایپاک‌های آموزش شبکه ۱۱
- شکل ۱۲. توزیع پراکندگی داده‌ها با برچسب شراب کلاس ۲ ۱۱
- شکل ۱۳. نمودار توزیع داده‌های مصنوعی تولید شده ۱۳
- شکل ۱۴. دقت مدل های آدلاین با تعداد نرون های متفاوت ۱۳
- شکل ۱۵. دقت شبکه مادالاین با نرخ یادگیری ۰.۰۵ و تعداد ایپاک ۱۵۰۰ ۱۴
- شکل ۱۶. شبکه عصبی با ۳ نرون ، شبکه ۳ مرز تصمیم‌گیری خواهد داشت. ۱۴
- شکل ۱۷. شبکه عصبی با ۵ نرون ۱۴
- شکل ۱۸. شبکه عصبی با ۸ نرون . همانطور که مشاهده می‌گردد مرزهای تصمیم‌گیری به نسبت حالت قبل بیشتر شده است. ۱۵
- شکل ۱۹. افزایش داده‌های آموزشی برای رگرسیون تابع سینوسی ۱۹
- شکل ۲۰. افزایش تعداد لایه‌ها برای آموزش رگرسیون تابع سینوسی ۲۱
- شکل ۲۱. خروجی کتابخانه مدنظر GridSearchCV ۲۱
- شکل ۲۲. میزان تابع ضرر شبکه و همچنین دقت شبکه در ایپاک‌های مختلف ۲۲
- شکل ۲۳. خروجی مدل بر اساس حجم داده آموزش دیده‌شده و دقت و خطای شبکه ۲۲
- شکل ۲۴. میزان دقت شبکه کانولوشن بر روی مجموعه داده MNIST ۲۳

جدول‌ها

جدول ۱. وزن‌ها در شبکه ۲

جدول ۲. نتایج حمله PGD ۸

قبل از پاسخ دادن به پرسش‌ها، موارد زیر را با دقت مطالعه نمایید:

- از پاسخ‌های خود یک گزارش در قالبی که در صفحه‌ی درس در سامانه‌ی Elearn با نام **REPORTS_TEMPLATE.docx** قرار داده شده تهیه نمایید.
- پیشنهاد می‌شود تمرین‌ها را در قالب گروه‌های دو نفره انجام دهید. (بیش از دو نفر مجاز نیست و تحویل تک نفره نیز نمره‌ی اضافی ندارد) توجه نمایید الزامی در یکسان ماندن اعضای گروه تا انتهای ترم وجود ندارد. (یعنی، می‌توانید تمرین اول را با شخص A و تمرین دوم را با شخص B و ... انجام دهید)
- **کیفیت گزارش شما در فرآیند تصحیح از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است؛** بنابراین، لطفاً تمامی نکات و فرض‌هایی را که در پیاده‌سازی‌ها و محاسبات خود در نظر می‌گیرید در گزارش ذکر کنید.
- در گزارش خود مطابق با آنچه در قالب نمونه قرار داده شده، برای شکل‌ها زیرنویس و برای جدول‌ها بالانویس در نظر بگیرید.
- الزامی به ارائه توضیح جزئیات کد در گزارش نیست، اما باید نتایج بدست آمده از آن را گزارش و تحلیل کنید.
- **تحلیل نتایج الزامی می‌باشد، حتی اگر در صورت پرسش اشاره‌ای به آن نشده باشد.**
- **دستیاران آموزشی ملزم به اجرا کردن کدهای شما نیستند؛** بنابراین، هرگونه نتیجه و یا تحلیلی که در صورت پرسش از شما خواسته شده را به طور واضح و کامل در گزارش بیاورید. در صورت عدم رعایت این مورد، بدیهی است که از نمره تمرین کسر می‌شود.
- **کدها حتماً باید در قالب نوت‌بوک با پسوند ipynb تهیه شوند، در پایان کار، تمامی کد اجرا شود و خروجی هر سلول حتماً در این فایل ارسالی شما ذخیره شده باشد.** بنابراین برای مثال اگر خروجی سلولی یک نمودار است که در گزارش آورده‌اید، این نمودار باید هم در گزارش هم در نوت‌بوک کدها وجود داشته باشد.
- **در صورت مشاهده‌ی تقلب امتیاز تمامی افراد شرکت‌کننده در آن، 100- لحاظ می‌شود.**
- تنها زبان برنامه نویسی مجاز **Python** است.
- استفاده از کدهای آماده برای تمرین‌ها به هیچ وجه مجاز نیست. در صورتی که دو گروه از یک منبع مشترک استفاده کنند و کدهای مشابه تحویل دهند، تقلب محسوب می‌شود.

- نحوه محاسبه تاخیر به این شکل است: پس از پایان رسیدن مهلت ارسال گزارش، حداکثر تا یک هفته امکان ارسال با تاخیر وجود دارد، پس از این یک هفته نمره آن تکلیف برای شما صفر خواهد شد.

○ سه روز اول: بدون جریمه

○ روز چهارم: ۵ درصد

○ روز پنجم: ۱۰ درصد

○ روز ششم: ۱۵ درصد

○ روز هفتم: ۲۰ درصد

- حداکثر نمره‌ای که برای هر سوال می‌توان اخذ کرد ۱۰۰ بوده و اگر مجموع بارم یک سوال بیشتر از ۱۰۰ باشد، در صورت اخذ نمره بیشتر از ۱۰۰، اعمال نخواهد شد.

○ برای مثال: اگر نمره اخذ شده از سوال ۱ برابر ۱۰۵ و نمره سوال ۲ برابر ۹۵ باشد، نمره نهایی تمرین ۹۷.۵ خواهد بود و نه ۱۰۰.

- لطفا گزارش، کدها و سایر ضمایم را به در یک پوشه با نام زیر قرار داده و آن را فشرده سازید، سپس در سامانه‌ی Elearn بارگذاری نمایید:

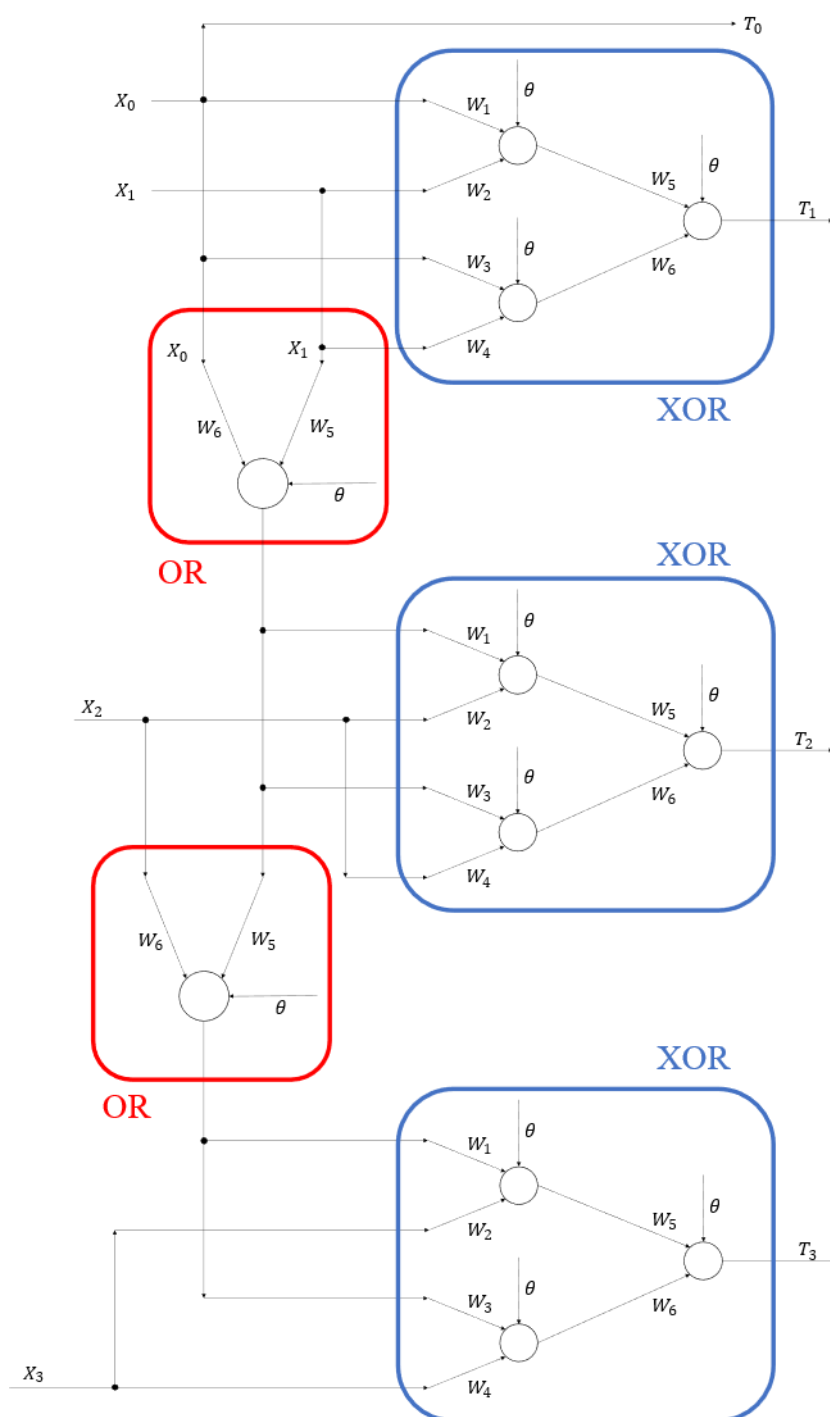
HW[Number]_[Lastname]_[StudentNumber]_[Lastname]_[StudentNumber].zip

(مثال: HW1_Ahmadi_810199101_Bagheri_810199102.zip)

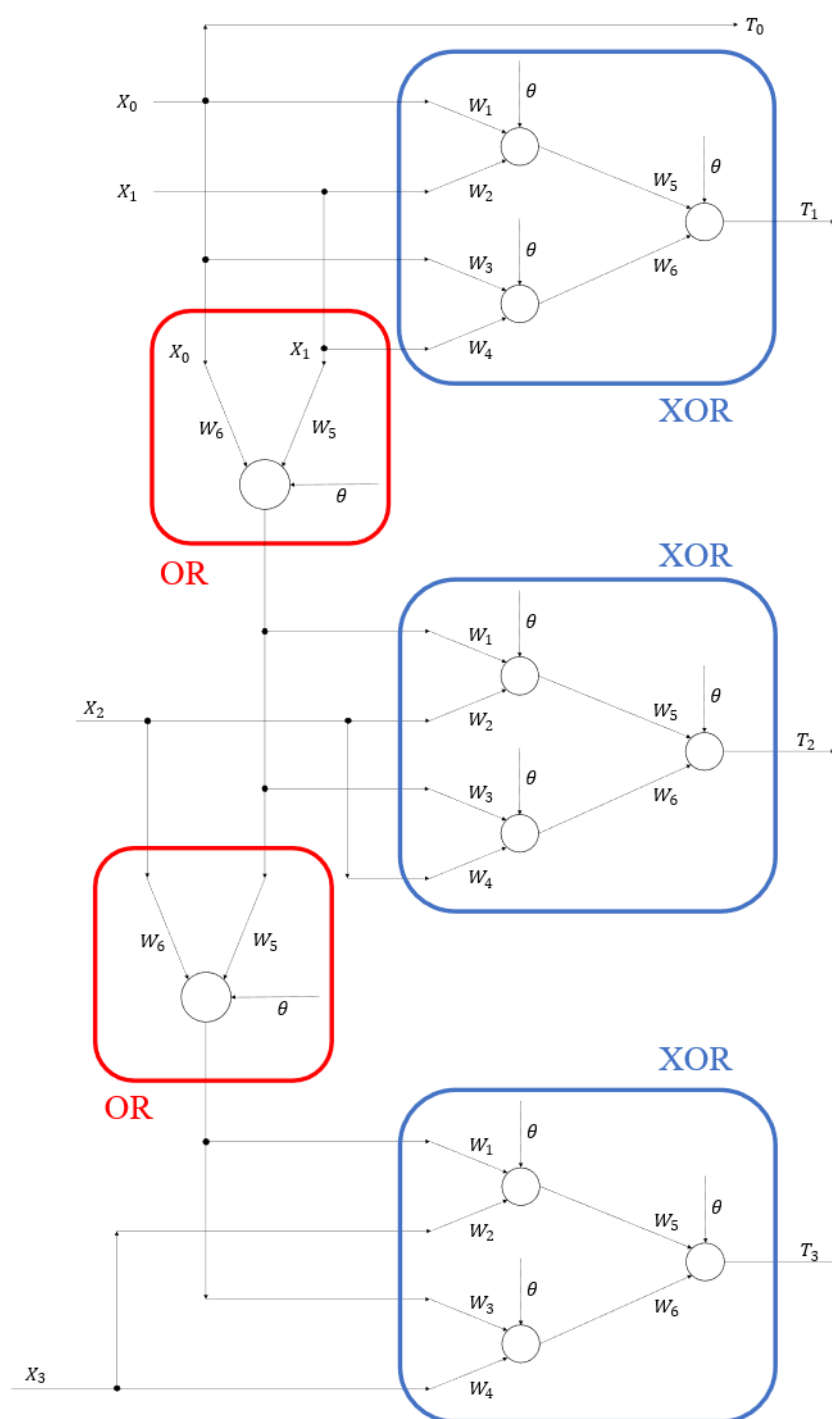
- برای گروه‌های دو نفره، بارگذاری تمرین از جانب یکی از اعضا کافی است ولی پیشنهاد می‌شود هر دو نفر بارگذاری نمایند.

پرسش ۱. شبکه محاسبه مکمل ۲

۱-۱. ساختار شبکه

شکل ۱. ساختار شبکه با نورون‌های McCulloch Pitts

شکل ۱ دیده می‌شود در این شبکه از ۱۱ نورون McCulloch Pitts استفاده و ساختار شبکه مطابق طراحی سطح گیت انجام شده است. (در شکل معادل عصبی هر گیت با رنگ‌های آبی و قرمز به ترتیب برای گیت XOR و OR مشخص شده است).

جدول ۱. وزن‌ها در شبکه

وزن	
+۱	W1
-۱	W2
-۱	W3
+۱	W4
+۱	W5
+۱	W6

مقدار آستانه برای تمام نورون‌ها +۱ و تابع فعال ساز مطابق زیر در نظر گرفته شده است:

$$f(x) = \begin{cases} 1 & \text{if } x \geq \theta \\ 0 & \text{o.w} \end{cases}$$

۲-۱. پیاده‌سازی در پایتون

برای پیاده‌سازی از کتابخانه خارجی استفاده نشده است. یک کلاس به نام Neuron ایجاد شده که اطلاعات وزن‌ها و آستانه را در constructor خود می‌گیرد. هر نورون با استفاده از تابع Connect می‌تواند به نورون‌های دیگر وصل شود یا با تابع AsFix ورودی‌های ثابت داشته باشد.

در ابتدای ساخت شبکه هر بیت در ورودی باینری به یک نورون ثابت (AsFix) تبدیل شده و سپس شبکه‌ای متشکل از نورون‌های به هم متصل با تابع Connect متصل می‌شود. برای آزمودن کد تمام ۱۶ حالت ممکن به شبکه داده شده که خروجی‌ها در شکل مشاهده می‌شود.

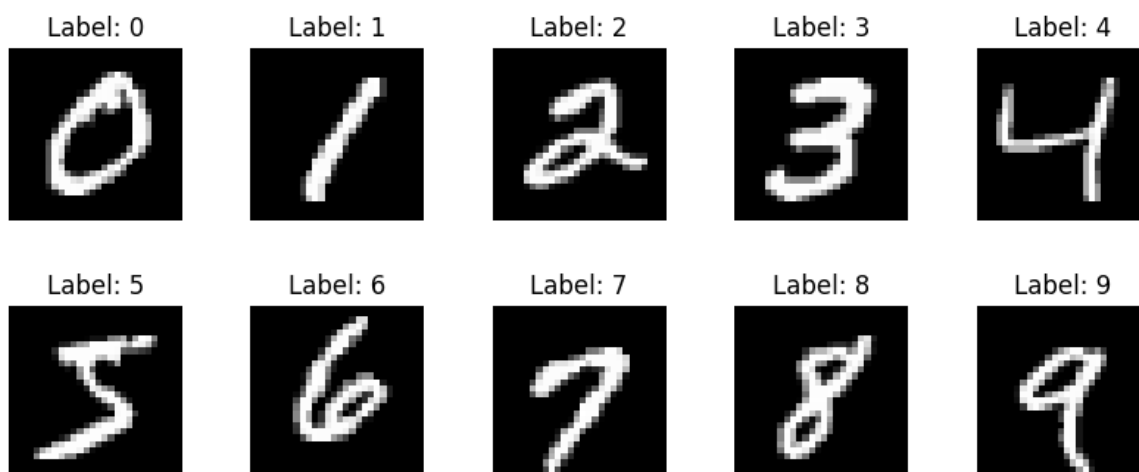
```
[55]: TEST_SET = [
    "0000",
    "0001",
    "0010",
    "0011",
    "0100",
    "0101",
    "0110",
    "0111",
    "1000",
    "1001",
    "1010",
    "1011",
    "1100",
    "1101",
    "1110",
    "1111"
]

for x in TEST_SET:
    neurons = get_neurons(x)
    run(neurons)

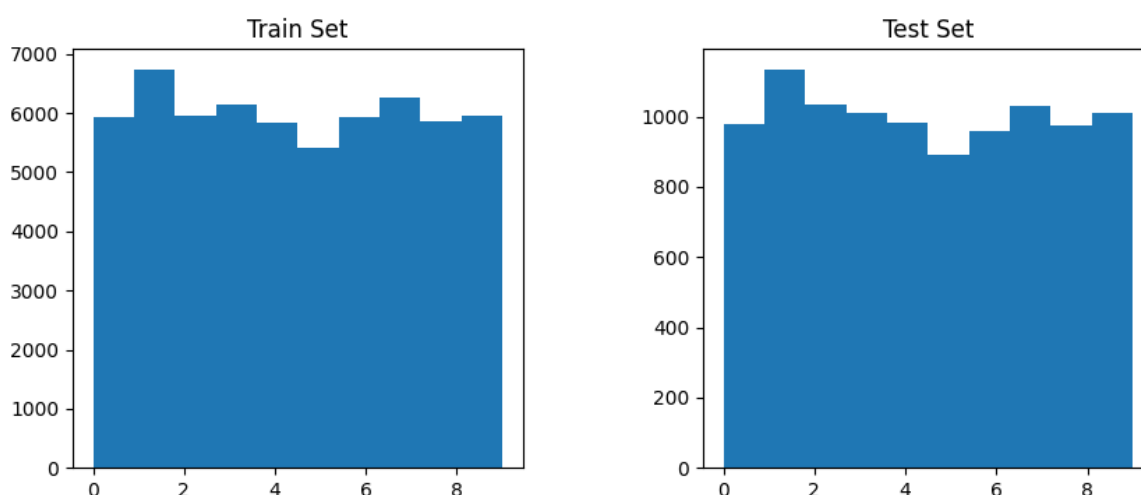
0000
1111
1110
1101
1100
1011
1010
1001
1000
0111
0110
0101
0100
0011
0010
0001
```

شکل ۲. اعمال تمام حالات ممکن ورودی و خروجی متناظر آنها

پرسش ۲ - حملات خصمانه در شبکه‌های عصبی

شکل ۳. نمونه‌ی هر کلاس از مجموعه دادگان MNIST

شکل ۴. هیستوگرام داده‌های آموزش و آزمون

۲-۱. آشنایی با مجموعه دادگان

- مجموعه دادگان MNIST مجموعه‌ای از تصاویر ۲۸*۲۸ است که در مجموعه آموزش ۶۰ هزار و در مجموعه آزمون ۱۰ هزار داده وجود دارد.
- در شکل ۳ نمونه‌ای از هر کلاس دیده می‌شود.

- هیستوگرام مربوط در شکل ۴ دیده می‌شود. داده‌ها تاحدودی توزیع یکنواخت دارند. مجموعه دادگان MNIST تا حد خوبی بالانس است و نیاز به پردازش خاصی ندارد. تنها داده‌ها را قبل از آموزش و آزمون Reshape و نرمالایز و همچنین لیبل‌ها را انکود One-Hot می‌کنیم.
- برای بهبود همگرایی، جلوگیری از Vanishing Gradients، بهبود تعمیم پذیری، تضمین پایداری و...

۲-۲. ایجاد و آموزش مدل

در این بخش از کتابخانه Keras برای ایجاد و آموزش مدل استفاده می‌کنیم. مشخصات مدل پیاده شده در شکل ۵ مشاهده می‌شود.

- همانطور که در بخش قبل گفته شد، داده‌ها را قبل از آموزش و آزمون Reshape می‌کنیم. به این دلیل هر داده 28×28 تبدیل به یک بردار 1×784 می‌شود.
- در مسائل کلاس‌بندی با بیش از دو کلاس معمولاً از تابع Softmax استفاده می‌کنیم. این تابع خروجی‌های مدل (logits) را به یک توزیع احتمالاتی در کلاس‌های خروجی تبدیل می‌کند و در نتیجه به هر کلاس یک احتمال نسبت می‌دهد، خروجی را نرمالیزه می‌کند و همچنین تابعی مشتق پذیر است.

```
Model: "sequential"
```

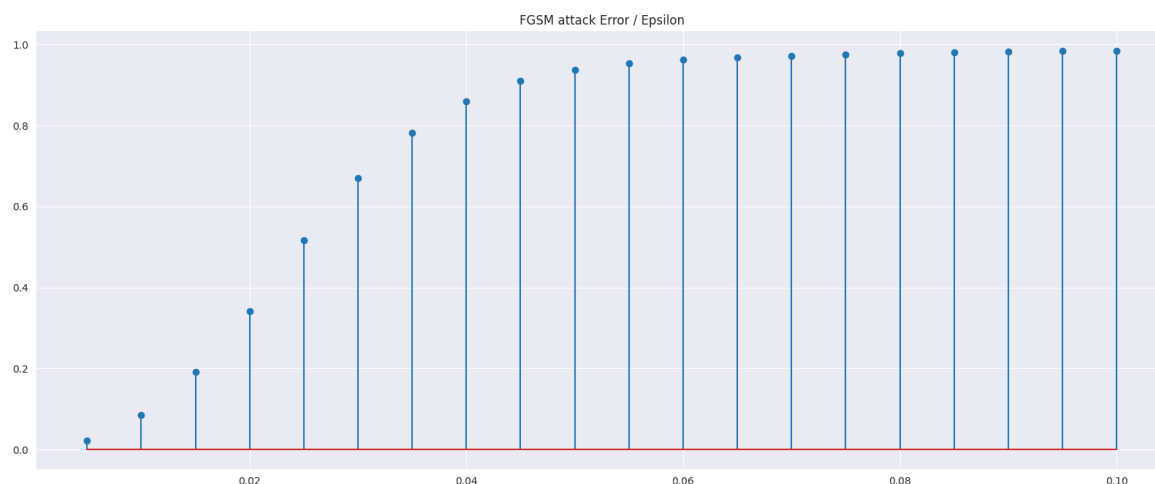
Layer (type)	Output Shape	Param #
dense (Dense)	(None, 512)	401920
dense_1 (Dense)	(None, 128)	65664
dense_2 (Dense)	(None, 32)	4128
dense_3 (Dense)	(None, 10)	330

```

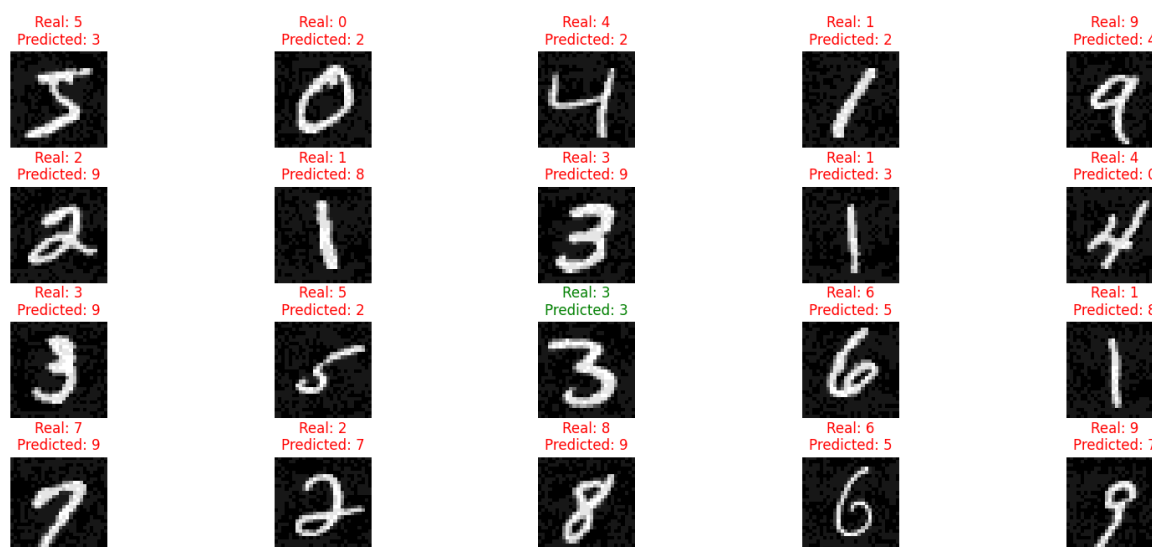
=====
Total params: 472042 (1.80 MB)
Trainable params: 472042 (1.80 MB)
Non-trainable params: 0 (0.00 Byte)
=====
None
Learning rate before first fit: 6e-05

```

شکل ۵. مشخصات مدل پیاده شده

شکل ۶. نمودار خطا بر اساس پارامتر ϵ در حمله FGSM

شکل ۷. نمونه داده‌ها و لیبل واقعی و خروجی مدل در حمله FGSM

۲-۳. پیاده‌سازی حمله FGSM

در پیاده‌سازی این حمله از کتابخانه tensorflow کمک گرفته‌ایم.

- کد پیاده‌سازی در فایل نوت‌بوک موجود است.
- نمودار خطای خروجی بر اساس تغییرات پارامتر ϵ با گام‌های ۰.۰۰۵ در شکل ۶ مشاهده می‌شود. واضح است که با افزایش مقدار ϵ خطا افزایش می‌یابد و در نهایت تقریباً به ۱۰۰ درصد نمونه‌ها خواهد رسید. بدیهی است هرچه مقدار بیشتر شود اثر آن به طور ظاهری توسط چشم نیز در نمونه‌ها دیده می‌شود.
- نمونه‌ای از داده‌ها با نویز و لیبل اصلی و پیش‌بینی مدل از آنها در شکل ۷ رسم شده است.

جدول ۲. نتایج حمله PGD

Error (%)	Iteration	Alpha	Epsilon	
۸۶.۹	۱۰	۰.۰۰۱	۰.۰۱	آزمایش ۱
۹۰.۱۰	۴۰	۰.۰۰۱	۰.۰۱	آزمایش ۲
۹۰.۰۵	۱۰	۰.۰۰۱	۰.۱	آزمایش ۳
۹۸.۴۵۵	۱۰	۰.۰۰۵	۰.۱	آزمایش ۴
۹۰.۶۵۵	۱۵	۰.۰۰۱	۰.۱	آزمایش ۵
۹۲.۰۴	۲۰	۰.۰۰۱	۰.۱	آزمایش ۶
۹۷.۸۳	۴۰	۰.۰۰۱	۰.۱	آزمایش ۷
۹۸.۴۵۵	۱۰	۰.۰۰۵	۰.۱	آزمایش ۸
۹۲.۹۱	۱۵	۰.۰۰۱۵	۰.۱	آزمایش ۹

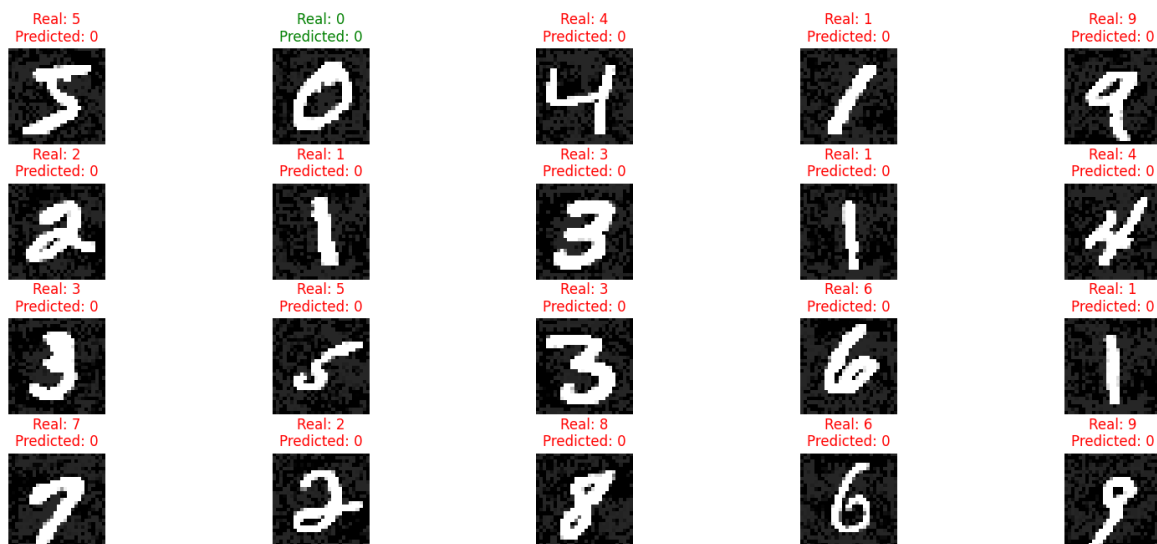
۲-۴. پیاده‌سازی حمله PGD

برای این حمله نیز از tensorflow بهره می‌گیریم. این حمله از حمله قبل سنگین‌تر است در نتیجه برای تحلیل پارامترها را در چند آزمایش تغییر داده و خطا را حساب می‌کنیم. نتیجه آزمایش‌ها در جدول ۱ آورده شده است. نتایج به شرح زیر است:

- با تغییر پارامتر epsilon و ثابت نگه داشتن بقیه پارامترها در این حمله در تصاویر از نظر ظاهری تغییر کمی دیده می‌شود اما همانطور که در آزمایش ۱ و ۳ مشاهده می‌شود خطا و اثر بخشی حمله را بیشتر می‌کند.
- تغییر پارامتر alpha با ثابت نگه داشتن پارامترهای دیگر، در آزمایش ۳ و ۴، علاوه بر اینکه خطا را بیشتر می‌کند در ظاهر نیز تصاویر را خراب می‌کند.
- پارامتر Iteration مشابه alpha با زیاد شدن خطا را زیاد و ظاهر تصاویر را خراب‌تر می‌کند. افزایش این پارامتر به طور قابل توجهی زمان حمله را افزایش می‌دهد.

پاسخ به سوالات:

- پیاده‌سازی در نوت‌بوک سوال دوم موجود است.

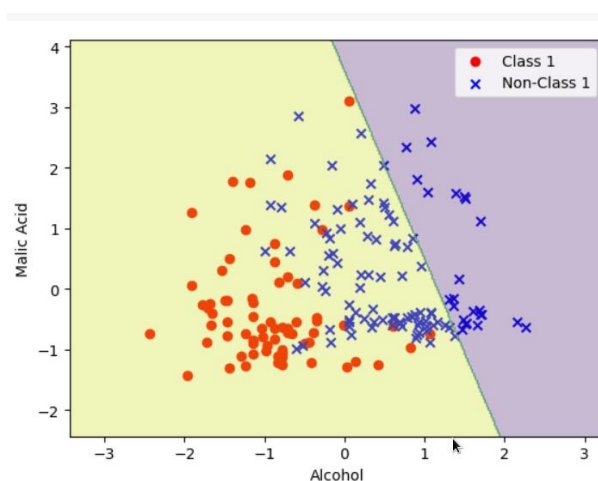
شکل ۸. نمونه‌های آزمایش ۵ و حمله PGD

- این روش بر اساس گرادیان تابع تلفات نسبت به ورودی و انجام مکرر (Iterations) این محاسبات روی داده ورودی انجام می‌شود و همچنین سعی می‌کند خطا را در بازه خاصی نگه دارد. در روش FGSM که تکرار نداریم و در یک مرحله انجام می‌شود، حمله بر اساس علامت تابع گرادیان تلفات روی داده ورودی خواهد بود. به همین دلیل چون در یک مرحله انجام می‌شود از نظر محاسباتی سبک‌تر است اما حمله PGD حمله بالقوه قوی‌تری است و شناسایی و مقابله با آن می‌تواند برای شبکه عصبی سخت‌تر باشد.
- همانطور که گفته شد حمله بالقوه قوی‌تری است، پارامترهای بیشتر و درجه آزادی بیشتری به حمله‌کننده می‌دهد. و شناسایی و مقابله با آن برای شبکه عصبی می‌تواند دشوار باشد. در این آزمایش مشاهده شد که با این حمله می‌توان با حفظ ظاهر نمونه‌ها به خطای بیشتری رسید.
- نمونه از هر کلاس، لیبل اصلی و لیبل پیشبینی شده توسط مدل در شکل ۸ ارائه شده است.

پرسش ۳ – Adaline و Madaline

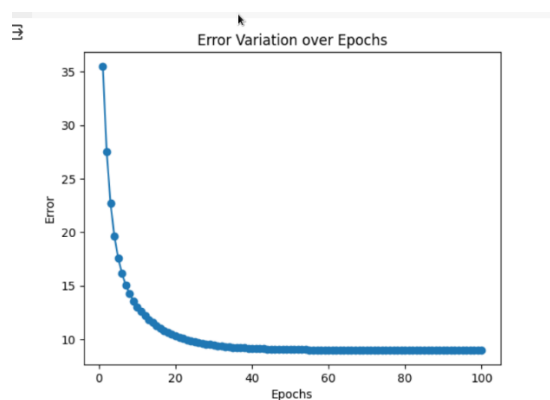
۳-۱. Adaline

تمرین ۳-۱ – الف

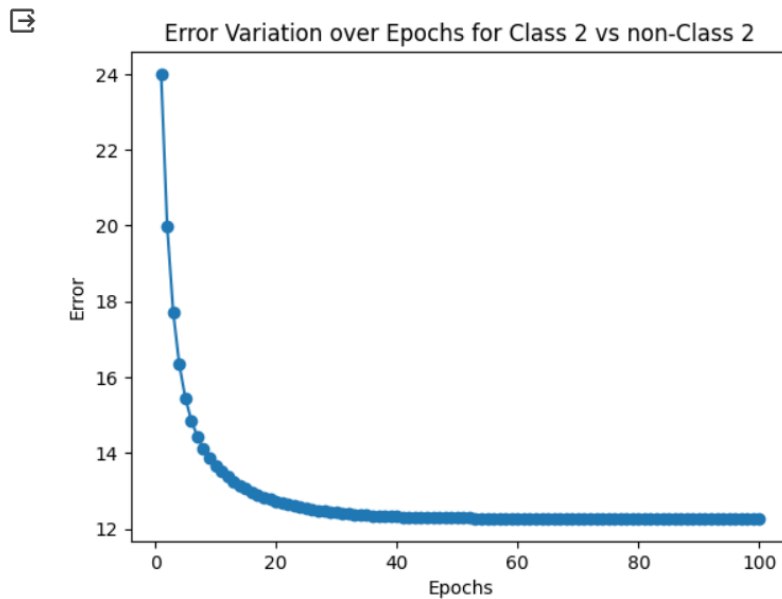
شکل ۹. مودار توزیع پراکندگی داده‌ها با برچسب شراب کلاس ۱

شبکه در حین آموزش دیدن در ابتدا میزان مجموع خطاها زیادتر است به نسبت شبکه‌ای که جلوتر برای کلاس ۲ آموزش دیده‌شده‌است. اما به هر حال با آموزش دیدن الگوی کاهش هر دوی این شبکه‌ها به یک شکل می‌باشد.

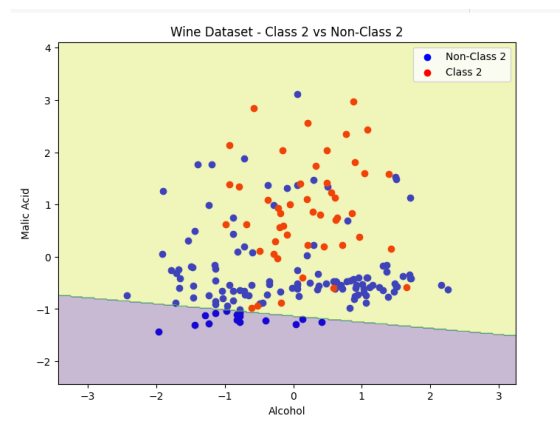

شکل ۱۰. نمودار خطا بر حسب ایپاک‌های آموزش دیده‌شده برای شراب کلاس ۱

تمرین ۳-۱ - ب

شکل ۱۱. نمودار خطا بر حسب تعداد ایپاک‌های آموزش شبکه

شکل ۱۲. توزیع پراکندگی داده‌ها با برچسب شراب کلاس ۲

در این دو حالت میزان تناسب ابعاد و تعداد ابعاد داده‌ها و همچنین فرایارامترها یکسان هستند. عواملی که می‌توان از آن‌ها نام برد که باعث جداسازی بهتر شبکه آدالاین می‌شود در دو شکل بالا را می‌توان از حیث توزیع داده‌ها، سطح نویز و میزان جداسازی خطی بودن توزیع داده‌ها بررسی کرد. هرچه میزان پراکندگی داده‌ها در یک کلاس کمتر باشد و تجمع داده‌ها در یک موقعیت هندسی بیشتر باشد، شبکه آدالاین بهتر می‌تواند عملیات طبقه‌بندی را انجام دهد.

همچنین هرچه جنس پراکندگی داده‌ها به این صورت باشد که اصطلاحاً **جداپذیر خطی** باشند ، شبکه آدالاین دقت بیشتری از خود نشان خواهد داد.

تمرین ۲-۳

Madaline

MRI (MADALINE RULE I)

قانون ۱ مادالاین : بیشترین تعداد رای ، این واحد تمام خروجی‌ها را می‌گیرد و اگر تعداد برجسب‌های مثبت بیشتر بود ، برجسب مثبت را به خروجی می‌دهد . در غیر این صورت برجسب منفی را به خروجی می‌دهد.

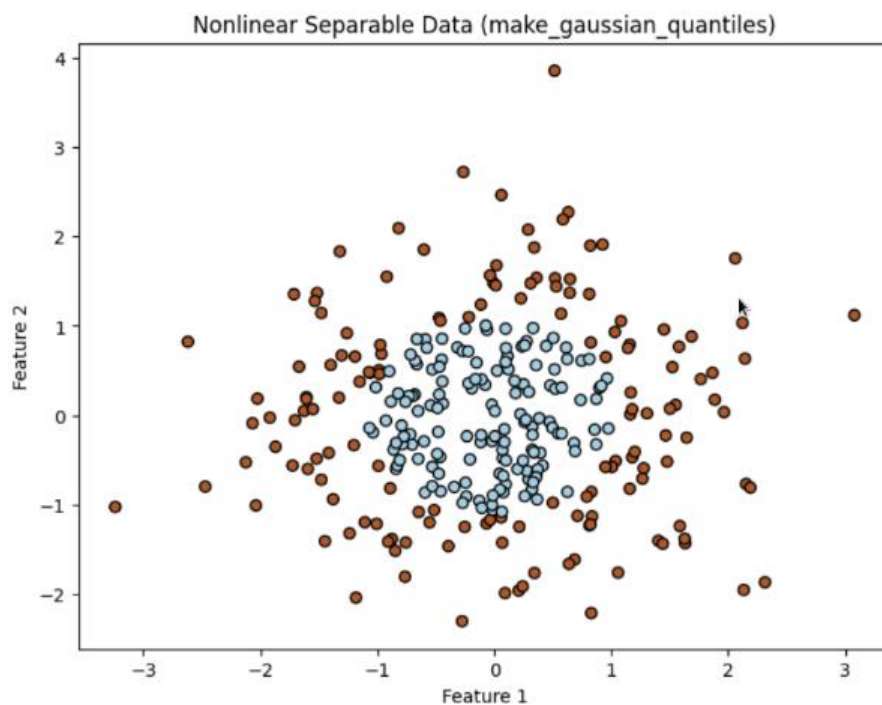
MR II (MADALINE RULE II)

قانون ۲ مادالاین : این قاعده مرسوم به *minimal disturbance* نیز می‌باشد . این رویکرد با تکرار فرآیندهای زیر تا زمانی که خطای شبکه تا حد قابل قبولی نزدیک به صفر و یا خود صفر شود ، ادامه می‌یابد :

۱. لایه پنهان با کمترین اطمینان در پیش‌بینی را پیدا می‌کند.
۲. به طور آزمایشی علامت واحد را برمی‌گرداند . ()
۳. پذیرفتن و یا عدم پذیرفتن بر اساس کاهش و یا افزایش خطای شبکه.

آزمایش‌های مدل مادالاین بر شبکه‌هایی با ۳ ، ۵ و ۸ نرون

با توجه به این‌که شبکه‌های فوق دارای هایپرپارامترهای نرخ یادگیری و تعداد دفعات یادگیری (iterations) هایپرپارامترهای ما هستند ، با توجه به این هایپرپارامترها هر دفعه با نرخ دقت جدیدی مواجه خواهیم بود اما به صورت کلی دقت‌ها بین بازه ۵۵ درصد تا ۶۱ درصد نوسان خواهد کرد.

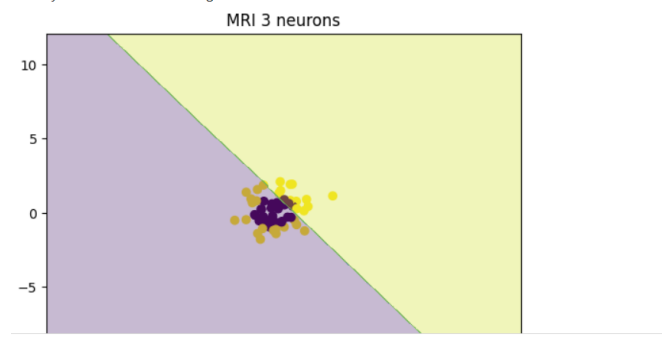

شکل ۱۳. نمودار توزیع داده‌های مصنوعی تولید شده

```
# Using MRI algorithm
y_pred_mri = madaline.predict(X_test)
accuracy_mri = np.mean(y_pred_mri == y_test) * 100
print(f"Accuracy with {n_neurons} neurons using MRI: {accuracy_mri:.2f}%")

# Using MRII algorithm
y_pred_mrii = madaline.predict_mrii(X_test)
accuracy_mrii = np.mean(y_pred_mrii == y_test) * 100
print(f"Accuracy with {n_neurons} neurons using MRII: {accuracy_mrii:.2f}%")
```

:curacy with 3 neurons using MRI: 61.67%
:curacy with 5 neurons using MRI: 56.67%
:curacy with 8 neurons using MRI: 58.33%

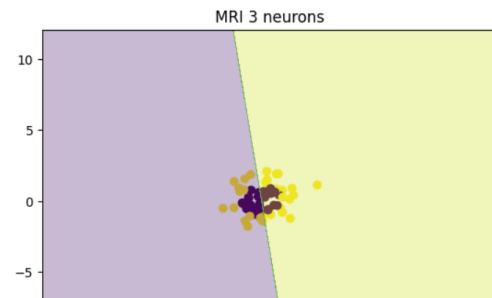
شکل ۱۴. دقت مدل‌های آدالین با تعداد نرون‌های متفاوت

```

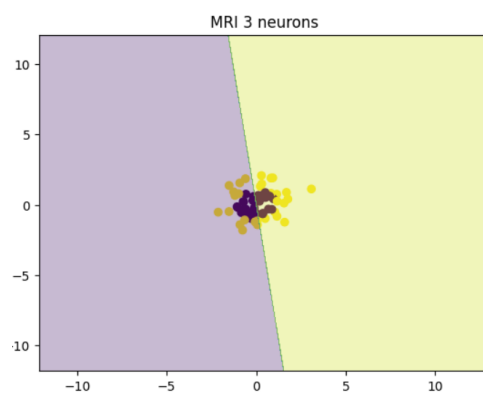
## Using MRII algorithm
# y_pred_mrii = madaline.predict_mrii(X_test)
# accuracy_mrii = np.mean(y_pred_mrii == y_test) * 100
# print(f"Accuracy with {n_neurons} neurons using MRII: {accuracy_mrii:.2f}%")

```

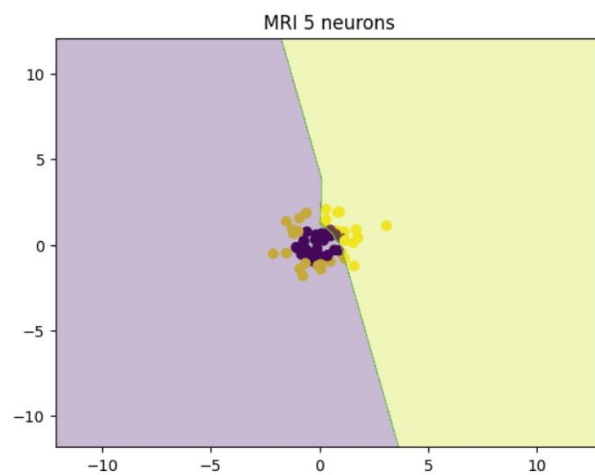
Accuracy with 3 neurons using MRI: 56.67%
 Accuracy with 5 neurons using MRI: 66.67%
 Accuracy with 8 neurons using MRI: 55.00%
 Accuracy with 11 neurons using MRI: 58.33%

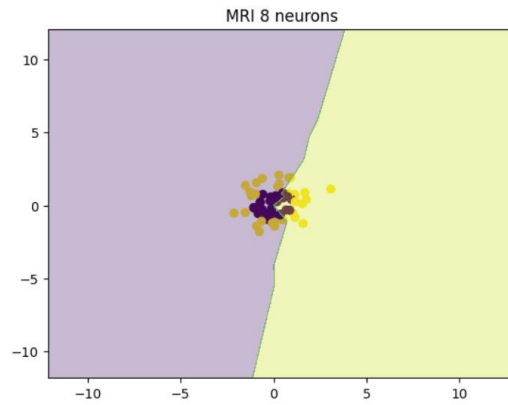
شکل ۱۵. دقت شبکه مادالاین با نرخ یادگیری ۰.۰۵ و تعداد ایپاک ۱۵۰۰

شکل ۱۶. شبکه عصبی با ۳ نرون ، شبکه ۳ مرز تصمیم‌گیری خواهد داشت.

شکل ۱۷. شبکه عصبی با ۵ نرون

شکل ۱۸. شبکه عصبی با ۸ نرون . همانطور که مشاهده می‌گردد مرزهای تصمیم‌گیری به نسبت حالت قبل بیشتر شده است.

با توجه به مشاهدات ما از شکل ۱۵ مشاهده می‌شود با افزایش تعداد نرون‌ها انتظار داریم که دقت مدل ما افزایش پیدا کند اما می‌بینیم که این اتفاق برای حالت با ۸ نرون اتفاق نمی‌افتد .

به نظر می‌رسد که وزن‌های شبکه عصبی بر روی داده‌های آموزشی بیش از حد آموزش دیده‌است و شبکه به نسبت حالت‌های با نرون کمتر دچار overfit گردیده‌است.

پرسش ۴ - شبکه‌ی عصبی بهینه

۴-۱. عنوان بخش اول

تمرین ۴-۱-الف

دلایل بیش‌برازش **overfitting** :

۱. پیچیدگی مدل :

اگر شبکه عصبی به نسبت توزیع داده‌های آموزشی بسیار پیچیده باشد ، ممکن است مدل به جای الگوهای عمومی ، نویز را نیز مدل‌سازی کند.

۲. داده آموزشی به تعداد کافی موجود نباشد :

کافی نبودن داده‌های آموزشی باعث می‌شود تا مدل مثال‌های مختلف را نبیند و نتواند الگوهای مختلف را آموزش ببیند.

۳. کمبود تعمیم

۴. تعداد epoch های بسیار بالا برای آموزش دیدن مدل :

این امر باعث آموزش نویز در شبکه خواهد شد.

۵. عدم پیش‌پردازش مناسب داده‌ها :

اگر داده‌ها به خوبی نرمال‌سازی نشوند ، شبکه عصبی با چالش استخراج الگو معنادار روبرو است ، در نتیجه شبکه به آموزش نویز می‌پردازد.

تمرین ۴-۱-ب

جلوگیری از **overfitting** :

1.Regularization

2.DropOut

نرون‌های رندوم در زمان یادگیری به صورت موقت حذف شوند و این کار از وابستگی بیش‌ازحد به یک نرون جلوگیری می‌کند.

3.Early Stopping

هنگامی که تابع ضرر در مدت یادگیری شبکه شروع به افزایش کرد ، فرآیند آموزش را متوقف کنیم.

4.Data Augmentation

5.Cross-Validation

6.Simplifying the Model

7.Feature Selection

تمرین ۴-۱- پ

هایپرپارامتر متغیرهایی هستند که در شبکه برای تنظیم معماری و ساختار یادگیری شبکه استفاده می‌شود و معمولاً به سرعت یادگیری و آموزش مدل مربوط می‌شود .

همچنین یک حالت استقلال از وزن‌های شبکه عصبی خواهند داشت .

هایپرپارامترهای معروف شبکه عصبی عبارتند از :

1. Learning Rate

2. Number of hidden layers

3. Number of neurons in each layer

4. Activation Functions

5. Batch Size

6. Dropout Rate

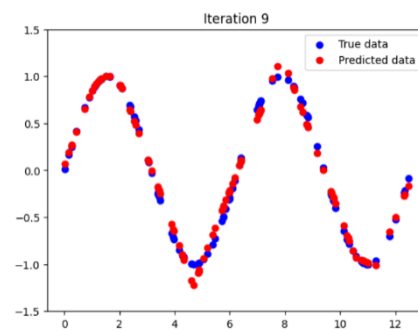
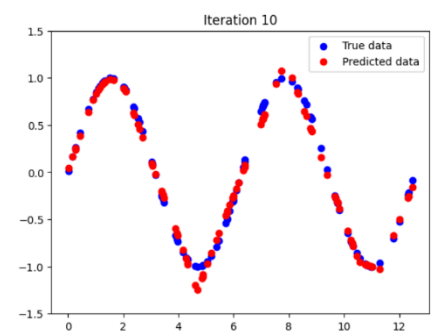
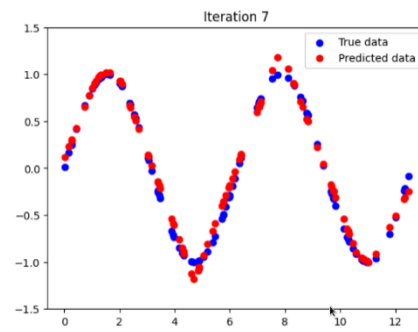
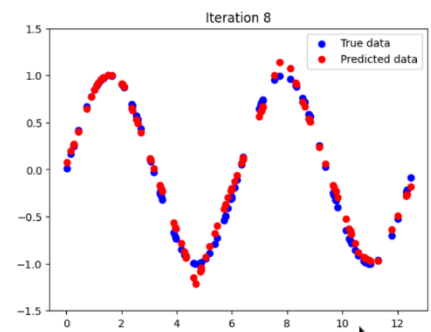
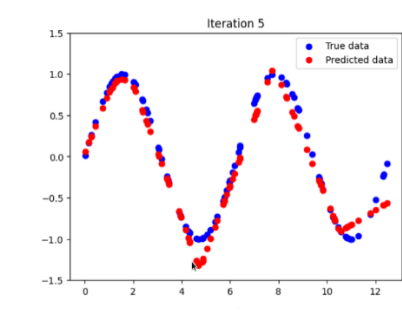
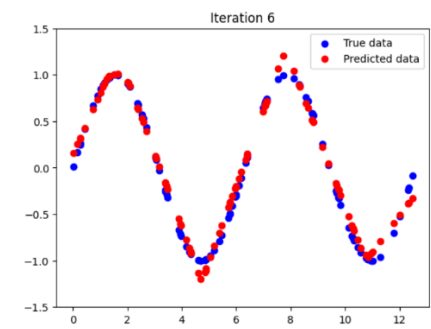
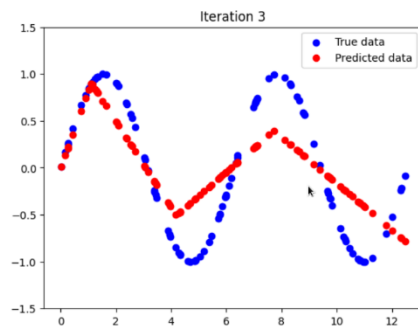
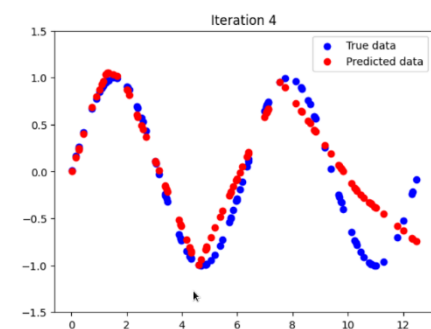
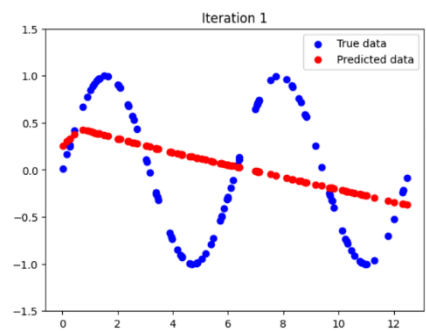
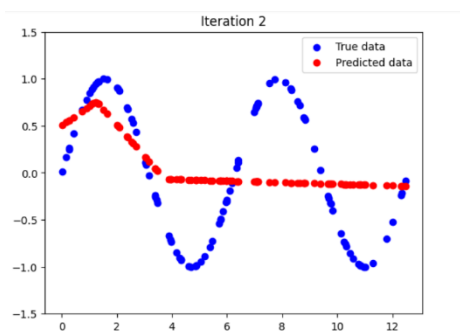
تمرین ۴-۱- ت

افزایش داده‌ها :

همانطور که از تصاویر زیر مشاهده خواهید کرد ، نقاط قرمز که توسط شبکه عصبی ما تولید می‌شود در حال همگرایی به تابع سینوسی خواهد شد .

در هر گام یا iteration به سمت همگرایی بیشتر با افزایش میزان داده آموزشی خواهیم رفت .

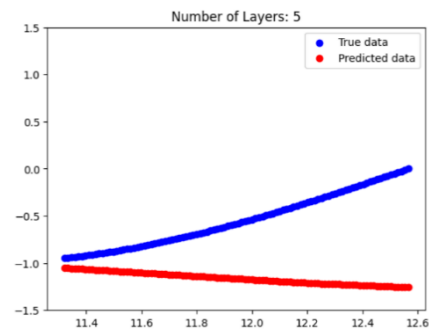
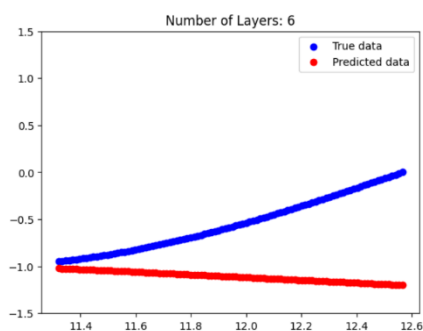
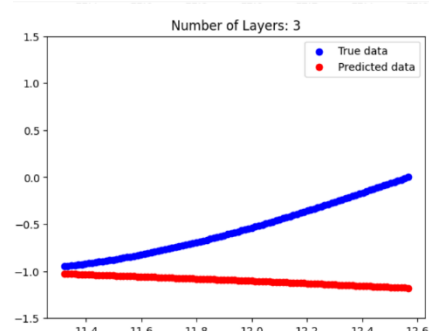
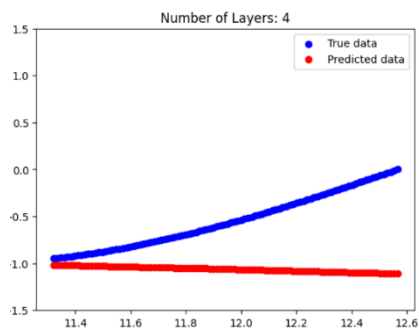
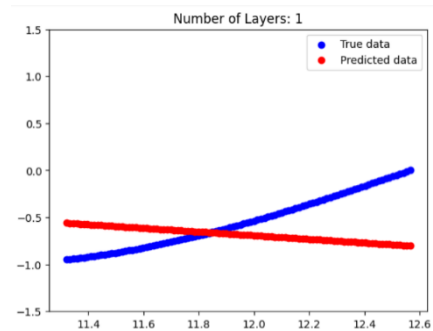
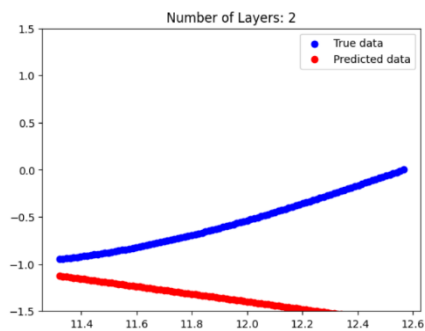
پس به صورت کلی می‌توان این نکته را در نظر گرفت که افزایش داده آموزشی در رگرسیون به افزایش دقت مدل کمک خواهد کرد.

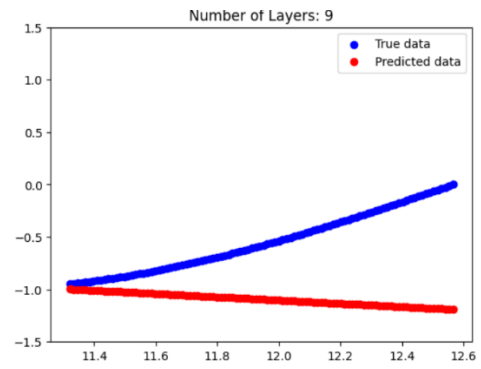
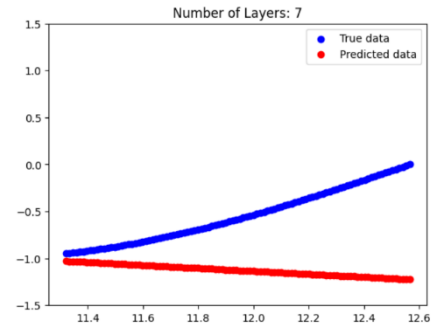
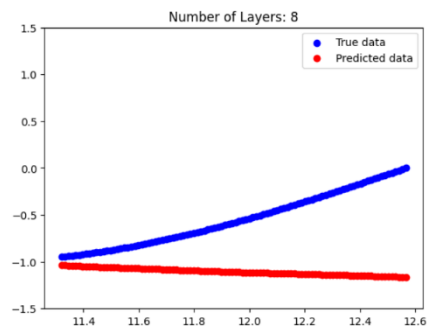

شکل ۱۹. افزایش داده‌های آموزشی برای رگرسیون تابع سینوسی

افزایش لایه‌ها :

همانطور که از تصاویر نیز مشخص است ، افزایش تعداد لایه‌ها از یک جایی به بعد موجب افزایش پیچیدگی مدل ما خواهد شد و تاثیر مثبتی در روند رگرسیون نخواهد داشت. در نتیجه همواره افزایش تعداد لایه‌ها و افزایش پیچیدگی مدل تاثیر مثبت در روند رگرسیون نخواهد داشت.

شکل ۲۰. افزایش تعداد لایه‌ها برای آموزش رگرسیون تابع سینوسی

تمرین ۴-۱-ث

```
File "/usr/local/lib/python3.10/dist-packages/sklearn/metrics/_scorer.py", line 444, in _passthrough_scorer
    return estimator.score(*args, **kwargs)
File "/usr/local/lib/python3.10/dist-packages/sklearn/base.py", line 668, in score
    return accuracy_score(y, self.predict(X), sample_weight=sample_weight)
File "/usr/local/lib/python3.10/dist-packages/sklearn/utils/_param_validation.py", line 192, in wrapper
    return func(*args, **kwargs)
File "/usr/local/lib/python3.10/dist-packages/sklearn/metrics/_classification.py", line 221, in accuracy_score
    y_type, y_true, y_pred = _check_targets(y_true, y_pred)
File "/usr/local/lib/python3.10/dist-packages/sklearn/metrics/_classification.py", line 106, in _check_targets
    raise ValueError("{} is not supported".format(y_type))
ValueError: continuous is not supported

warnings.warn(
/usr/local/lib/python3.10/dist-packages/sklearn/model_selection/_search.py:952: UserWarning: One or more of the test scores are non-finite: [nan nan nan nan nan nan nan nan]
warnings.warn(
/usr/local/lib/python3.10/dist-packages/keras/src/layers/core/dense.py:88: UserWarning: Do not pass an 'input_shape'/'input_dim' argument to a layer. When using Sequential, use 'input_shape' argument to the first layer.
super().__init__(activity_regularizer=activity_regularizer, **kwargs)
Best Number of Layers: 1
```

شکل ۲۱. خروجی کتابخانه مدنظر GridSearchCV

طبق تصویر بالا، کتابخانه مدنظر این سوال تعداد لایه مناسب برای این شبکه را ۱ پیش‌بینی کرده‌است.

شاید به این خاطر بوده‌است که پیچیدگی داده‌ها کم بوده‌است و با یک تبدیل بتوان داده‌ها را به فرم

جداپذیر خطی تبدیل کرد.

تمرین ۴ - ۲ - طبقه‌بندی

```
(3, 0.07421066612005234, 0.9761999845504761)
(4, 0.12677186727523804, 0.9628000259399414)
(5, 0.0964893326163292, 0.9726999998092651)
(6, 0.09718208760023117, 0.9717000126838684)
(7, 0.11263754963874817, 0.9700999855995178)
(8, 0.11216064542531967, 0.9672999978065491)
(9, 0.13143523037433624, 0.9646000266075134)
(10, 0.11375528573989868, 0.9710000157356262)
(11, 0.11350701004266739, 0.9710999727249146)
(12, 0.14559513330459595, 0.9623000025749207)
(13, 0.12923473119735718, 0.9671000242233276)
(14, 0.14621324837207794, 0.9641000032424927)
(15, 0.1627344787120819, 0.9613000154495239)
(16, 0.178893581032753, 0.9550999999046326)
(17, 0.1541605144739151, 0.960099995136261)
(18, 0.17032869160175323, 0.9595999717712402)
(19, 0.16693784296512604, 0.9603999853134155)
(20, 0.24934343993663788, 0.9424999952316284)
```

شکل ۲۲. میزان تابع ضرر شبکه و همچنین دقت شبکه در اپیک‌های مختلف

همانطور که در شکل بالا نیز مشاهده می‌گردد، با افزایش تعداد لایه‌ها میزان تابع ضرر و میزان دقت مدل را می‌توانید مشاهده بفرمایید. به نوعی با افزایش میزان لایه‌ها دچار کمی بیش‌برازش شده‌ایم.

```
Code + Text
Epoch 1/5 [=====] - 9s 5ms/step - loss: 0.0061 - accuracy: 0.9986
Epoch 3/5 [=====] - 9s 5ms/step - loss: 0.0053 - accuracy: 0.9987
Epoch 4/5 [=====] - 11s 6ms/step - loss: 0.0072 - accuracy: 0.9983
Epoch 5/5 [=====] - 9s 5ms/step - loss: 0.0036 - accuracy: 0.9989
313/313 [=====] - 1s 3ms/step - loss: 0.2248 - accuracy: 0.9784
Training data size: 165000, Accuracy: 0.9783999919891357, Error rate: 0.021600008010864258
Epoch 1/5 [=====] - 8s 4ms/step - loss: 0.0065 - accuracy: 0.9985
Epoch 2/5 [=====] - 10s 5ms/step - loss: 0.0046 - accuracy: 0.9989
Epoch 3/5 [=====] - 10s 5ms/step - loss: 0.0064 - accuracy: 0.9985
Epoch 4/5 [=====] - 10s 5ms/step - loss: 0.0044 - accuracy: 0.9987
Epoch 5/5 [=====] - 9s 5ms/step - loss: 0.0041 - accuracy: 0.9990
313/313 [=====] - 1s 4ms/step - loss: 0.2527 - accuracy: 0.9777
Training data size: 174000, Accuracy: 0.9776999950408936, Error rate: 0.022300004959106445
Epoch 1/5 [=====] - 10s 5ms/step - loss: 0.0051 - accuracy: 0.9986
Epoch 2/5 [=====] - 11s 6ms/step - loss: 0.0033 - accuracy: 0.9993
Epoch 3/5 [=====] - 10s 5ms/step - loss: 0.0048 - accuracy: 0.9988
Epoch 4/5 [=====] - 10s 5ms/step - loss: 0.0055 - accuracy: 0.9988
Epoch 5/5 [=====] - 8s 4ms/step - loss: 0.0054 - accuracy: 0.9988
313/313 [=====] - 1s 2ms/step - loss: 0.2697 - accuracy: 0.9762
Training data size: 183000, Accuracy: 0.9761999845504761, Error rate: 0.023800015449523926
```

شکل ۲۳. خروجی مدل بر اساس حجم داده آموزش‌دیده‌شده و دقت و خطای شبکه

همانطور که از تمرین قبل به خاطر داریم، با افزایش میزان داده آموزشی، میزان دقت ما بالاتر خواهد رفت و در این مساله میزان دقت ما از ۹۲ درصد تا ۹۸ درصد پیشرفت خواهد کرد. اما اگر داده آموزشی از یک حدی نیز بیشتر شود، ما دچار بیش‌برازش یا همان overfit خواهیم شد که نمود آن در این مساله کاهش دقت ما تا ۹۷ درصد می‌باشد.

```

Epoch 1/20
422/422 [=====] - 53s 119ms/step - loss: 0.2002 - accuracy: 0.9393 - val_loss: 0.6572 - val_accuracy: 0.7790
Epoch 2/20
422/422 [=====] - 48s 113ms/step - loss: 0.0753 - accuracy: 0.9779 - val_loss: 0.0432 - val_accuracy: 0.9878
Epoch 3/20
422/422 [=====] - 48s 113ms/step - loss: 0.0548 - accuracy: 0.9835 - val_loss: 0.0412 - val_accuracy: 0.9895
Epoch 4/20
422/422 [=====] - 48s 113ms/step - loss: 0.0450 - accuracy: 0.9862 - val_loss: 0.0660 - val_accuracy: 0.9822
Epoch 5/20
422/422 [=====] - 48s 114ms/step - loss: 0.0380 - accuracy: 0.9882 - val_loss: 0.0354 - val_accuracy: 0.9918
Epoch 6/20
422/422 [=====] - 49s 115ms/step - loss: 0.0337 - accuracy: 0.9896 - val_loss: 0.0538 - val_accuracy: 0.9877
Epoch 7/20
422/422 [=====] - 49s 117ms/step - loss: 0.0262 - accuracy: 0.9920 - val_loss: 0.0319 - val_accuracy: 0.9928
Epoch 8/20
422/422 [=====] - 49s 116ms/step - loss: 0.0261 - accuracy: 0.9917 - val_loss: 0.0469 - val_accuracy: 0.9910
Epoch 9/20
422/422 [=====] - 47s 112ms/step - loss: 0.0242 - accuracy: 0.9920 - val_loss: 0.0406 - val_accuracy: 0.9925
Epoch 10/20
422/422 [=====] - 48s 114ms/step - loss: 0.0231 - accuracy: 0.9923 - val_loss: 0.0439 - val_accuracy: 0.9908
313/313 [=====] - 3s 10ms/step - loss: 0.0361 - accuracy: 0.9911
Test accuracy: 0.991100013256073
/usr/local/lib/python3.10/dist-packages/keras/src/engine/training.py:3103: UserWarning: You are saving your model as an HDF5 file via `model.save()`. T
saving_api.save_model(

```

شکل ۲۴. میزان دقت شبکه کانولوشن بر روی مجموعه داده MNIST

طبق بررسی ما شبکه عصبی بهینه برای این مجموعه داده ، از نوع Convolutional Neural Network

خواهد بود که در دفترچه کولب پیاده‌سازی شده‌است .

دقتی که این مدل به دست خواهد‌آورد حدود ۹۹ درصد خواهد بود.